

ISBN: 978-625-7587-81-5

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 549

İnceleme

Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Dizi Editörü

Aykut Ertuğrul

Yayıma Hazırlayan

Hüsna Baka

Düzeltilen

Nilgün Bıyıklı

Kapak

Harun Tan

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Ekim 2021
İstanbul

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 49619

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Matsis Matbaa Hizmetleri

San. ve Tic. Ltd. Şti

Sertifika No: 40421

Tevfik Bey Mah. Dr. Ali Demir Cad.

No: 51 Sefaköy Küçükçekmece /

İstanbul Tel: 212 624 21 11

© Özgün adı *Literary Essays of Ezra Pound* olan eserin Türkiye hakları AnatoliaLit Telif Ajansı ile anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

İyiler Büyükler Modernler

EZRA POUND

TÜRKÇESİ
AHMET ÖLMEZ

KETEBE

Ezra Pound

Ezra Loomis Pound. Amerika'nın kuzeybatısındaki Idaho eyaletinin Hailey kasabasında, Homer ve Isabel Pound'un tek oğlu olarak 30 Ekim 1885'te doğdu. Pennsylvania Üniversitesi'nde okudu, Grekçe ve Latince eğitimi aldı, Provensal şiirleri üzerine çalışmak için Avrupa'ya gitti. İlk şiir kitabı *A Lume Spento*'yu kendi imkânlarıyla Venedik'te 150 adet bastı. 1909'da Londra'ya yerleşti, rüşdünü ispat eden kitapları *Exultations*, *Personae*, *Canzoni*, *Ripostes* ve ilk eleştiri kitabı *The Spirit of Romance* yayımlandı. 1914'te Dorothy Shakespear ile evlendi, T. S. Eliot'la tanışıp şiirlerinin edisyonunu yaptı, yazılarıyla İmajizm ve Vortisizm tartışmalarını başlattı. 1915'ten 1920'ye *Cathay*, *Lustra*, *Homage to Sextus Propertius* ve *Hugh Selwyn Mauberley* gibi etkili kitaplarını yayımladı. Bu yıllarda Londra ve Paris'te edebiyatın yanı sıra resim ve müzik çevrelerinde birçok sanatçıyla tanıştı. 1917'de ilk üç parçasını yayımladığı *Kantolar*'ı yazmaya başladı; 1968'e dek yazmaya devam ettiği bu epik şiir, 116 parça, 800 sayfa ve 23 bin mısrayı bulacaktı. 1924'te İtalya'nın Rapallo şehrine taşındı. 1925'te Olga Rudge'dan Maria adında bir kızı, bir yıl sonra eşi Dorothy'den Omar adında bir oğlu oldu. Opera ve tiyatro çalışmaları sahnelendi, radyolarda yayımlandı. 1930'larda siyasi ve edebî görüşlerini içeren *Make it New*, *Guide to Kulchur*, *ABC of Reading*, *ABC of Economics*, *Social Credit: an Impact* gibi kitaplarını yayımladı. Gazete yazıları ve radyo konuşmalarıyla savaşta Amerika'ya karşı Mussolini'nin İtalya'sını destekledi. Savaş bitince Amerikan ordusu tarafından önce Pisa'daki Amerikan Askeri Disiplin Merkezi'ne, akabinde St. Elizabeth Akıl Hastanesi'ne kapatıldı. Bu süreçte *Kantolar*'ı yazmaya devam etti. 1950'li yıllarda Amerikan edebiyat çevrelerinde kendisine yönelik ilgi canlandı, birçok yazarla mektuplaştı ve eserleri tekrar yayımlandı. 1958'de, kendisini seven şair ve yazarların yürüttüğü kampanyanın da etkisiyle vatana ihanet suçlaması düştü ve hastaneden çıktı. 1 Kasım 1972'de Venedik'te öldü. Pound'un şiir kitapları Ketebe Yayınları tarafından yayımlanmaktadır: *Cathay* (çev. Ülkü Tamer, 2020), *Lustra* (çev. Elyesa Koytak, 2021), *Hugh Selwyn Mauberley* (çev. Elyesa Koytak & Ahmet Ölmez, 2021).

Ahmet Ölmez

İstanbul'da doğdu. Eğitim hayatının ilk yıllarını Avustralya'da geçirdi. İstanbul Üniversitesi'nden mezun oldu. Üniversite yıllarında arkadaşlarıyla beraber *Sirayet* dergisini çıkardı. Şiirleri, yazıları ve çevirileri *İtibar*, *Cins* ve *Şiir Versus* dergilerinde yayımlandı. Evli ve bir çocuk babasıdır. Diğer çevirileri arasında *Radikal Zanaat* (Marjorie Perloff), *Şiir Sanatı* (Paul Valéry) ve *Hugh Selwyn Mauberley* (Ezra Pound, Elyesa Koytak ile beraber çevrildi) vardır.

İÇİNDEKİLER

TAKDİM (T.S. Eliot).....	7
--------------------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM: ŞİİR SANATI

Geriye Dönük Bir Bakış.....	17
Nasıl Okunur?.....	33
Ciddi Sanatkâr.....	65
Öğretmenin Görevi.....	84
Sürekli Tribünlere Oynamak.....	92
Little Bethel'deki Bay Housman.....	94
Tarih Çizgisi.....	103

İKİNCİ BÖLÜM: GELENEK

Gelenek.....	123
Trubadurlar: Türleri ve Vaziyetleri.....	127
Arnaut Daniel.....	144
Cavalcanti.....	187
<i>Cehennem</i>	250
Rönesans.....	266

Elizabeth Dönemi Klasikçilere Dair Notlar.....	281
Yunanca Tercümanları:	
Erken Dönem Homeros Tercümeleri.....	316
Rev. G. Crabbe, LL.B.....	350
İroni, Laforgue ve Biraz Hiciv.....	356
Fransız Şiirindeki Sertler ve Yumuşaklar.....	362
Swinburne ve Biyografaları.....	368
Henry James.....	375
Remy de Gourmont.....	426

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: AKRANLAR

Lionel Johnson.....	453
Manzumdaki Nesir Geleneği.....	468
Son Dönem Yeats.....	478
Robert Frost (İki Metin).....	482
D. H. Lawrence.....	488
Dr. Williams'ın Konumu.....	491
<i>Dublinliler</i> ve Bay James Joyce.....	503
<i>Ulysses</i>	508
Joyce.....	516
T. S. Eliot.....	528
Wyndham Lewis.....	534
Arnold Dolmetsch.....	544
Serbest Vezin ve Arnold Dolmetsch.....	551
Brancusi.....	556
DİZİN	563

TAKDİM

Bu cildin editörü aynı zamanda buraya eklenmiş olan yazıların tercihinden de sorumludur ve bundan dolayı bu tercihlerinde temel aldığı prensipleri açıklamak mecburiyetindedir. Edebi eleştiri anlamında muhafaza edilmeye değer gördüğüm her metni buraya dahil etmedim. İkinci bir cilt oluşturacak kadar malzeme var elde. Boyut sınırlandırmasından ötürü birçok şeyi hariç tutmak gerekti ve bu nedenle otuz yıl boyunca Ezra Pound'un yaptığı edebî eleştirileri temsil eden bir seçki hazırladım. Bu cilt geriye dönük bir eser olduğundan malzemenin çoğunluğunu içeren ve yayınevlerinden burada da bahsedeceğim şu dört kitaptan farklılaşmaktadır: *Pavannes and Divisions* (A. A. Knopf, New York, 1918), *Instigations* (Boni & Liveright, New York, 1920), *Make It New* (Faber & Faber, Londra ve Yale University Press, 1934) ve *Polite Essays* (Faber & Faber, Londra, 1937). Bu kitaplar bence mütemadi bir tatmin sağlamayacak şekilde derlenmiştir: Derlenen yazıları süreli yayınlarda yayımlanarak ömrünü uzatmışlar ve böylece de maksatlarına ulaşmışlardır. Bu kitapları bulmak artık bir hayli zorlaştı. Aynı zamanda kitapların Amerikan ve İngiliz nüshalarında da içeriklerin tekerrürü mevcuttur. Ben dergi evrakından kurtarılmış daha kısa metinleri de

bu cilde dahil ettim: Bunların arasında Bay James Laughlin'in¹ bana sağladığı Amerikan dergilerinden alınmış fotokopilerden bir derleme de yaptım. Dikkatimizden kaçan başka derlenmemiş yazılar da mevcuttur elbette: Pound yılmadan usanmadan küçük dergilere katkıda bulunmuştur. Geriye kalan iki kitaptan da hiçbir şey iktibas etmedim: *Guide to Kulchur* [Kültür Rehberi] (Faber & Faber, 1938) ve erken dönemlerinde yazmış olmasına rağmen çok önemli olan *The Spirit of Romance* (Dent, Londra, 1910) kitabı. Bu iki kitabın da baskısı kalmadı, ama New Directions tarafından yeniden yayımlandı: Bu iki cilt de bir bütün olarak okunmalı.

Bu mevcut kitap önceden yapılan Pound derlemelerinden bütünüyle farklı olduğundan yazarın kendisi haricinde birisine tevdi edilmesinin meşru olduğunu düşünüyorum. Yazar –diğer bütün yazarlar gibi– editöründen farklı tercihlerde bulunur, hatta kendisi hariç tutulan bazı metinler için üzüldüğünü belirttiği gibi editörünün daha uzun ömürlü olacağını düşündüğü bazı metinleri dahil etmesine itiraz etti. Bay Pound, edebî eleştirilerine yarattığı ani etki haricinde pek bir önem atfetmezdi. Oysa editörü bu malzemeleri tarihi bir bakış açısıyla değerlendirmek istedi. Böylece erken dönem derlemelerin ve dağınık metinlerin taze olduğu dönemlerde onlarla muhatap olmayan yeni nesil, yirminci yüzyılın ilk yarısında gelişen şiirde Pound'un eleştirel yazılarının oynadığı merkezî rolü görüp takdir edebilirler.

Aynı zamanda bu ciltle beraber Pound'un edebî eleştirisinin döneminde en önemli güncel eleştiri olduğunu göstermeyi arzuluyorum. Bu öyle önemli bir türdü ki belki de bu tür olmazsa ilerleyemezdik: Bu türün ne oluşuna dair şimdi ele almam gerekiyor. Eğer bu cilt hedefine ulaşırsa o hâlde (1) Pound'un yazım sanatı ve hususi olarak da şiir yazma hususunda birçok şey söylediğini ve söylediği bu şeylerin de daimi olarak geçerli ve kullanışlı olduğunu gösterecektir. Bunu pek az eleştirmen başarabilmiştir. (2) Dönemin ihtiyaçlarıyla birebir alakalı olduğu ve (3) müstakbel eleştirilerin görmezden gelemeyeceği mün-

---

1 Amerikan şair ve yayımcı (1914-1997).

ferit şairlere ve bütün şiir alanlarına dikkatimizi vermeye bizi zorladığı görülecektir. Nihai olarak da genel olarak bilindiğinin aksine eserlerini sempatik bulacağını düşünmediğimiz yazarlara ani ve cömert bir takdirde bulunmuştur. Bu son sebepten dolayı Robert Frost² ve D. H. Lawrence'ın şiirlerine dair erken dönem değerlendirmelerini de bu cilde ekledim. Yine bu son sebepten dolayı normalde hiçbir yerde bulunamayan Lionel Johnson'un³ şiirlerine dair bir yazısını da ekledim: Bu yazı Lionel Johnson'un yayımlanır yayımlanmaz toplatılan bir şiir kitabı edisyonunun "Takdim" kısmında yer alıyordu. Bay Pound'un bana anlattığına göre bu "Takdim" bir düşmanlık uyandırmıştı: Bunun neden böyle olduğunu hem benim hem de günümüz okurlarının idrak etmesi biraz zor. Söz konusu bu yazı hem Pound'un Johnson hakkında söyledikleri hem de Johnson'ın akranları hakkında söylediklerini içermesiyle (alıntılanarak yapılmıştır) ilginç bir yere sahiptir. Pound bu alıntılarını yaparak aynı zamanda zımnen onlarla hemfikir olduğunu da ifade etmektedir.

Edebi görüş ve hükümler içeren bu tür geriye dönük derlemeleri gerçekten takdir edebilmek için metinlerin yazıldığı tarihi bilmek gerekir. Dahil edilen bütün eserlerin ne zaman yazıldığını mümkün mertebe saptamaya çalıştım ve bu hususta Kaliforniya Üniversitesi'nden Bay Hugh Kenner⁴ ve Yale Üniversitesi'nden Bay Norman Holmes Pearson'ın⁵ paha biçilemez katkıları oldu. Bu tür tarihlendirmeler hayatidir. Kötü niyetli eleştirmenlerin iki bilinen kaynağı vardır: Bağlamından koparılmış münferit cümleleri dercetmek ve yazarın yirmi veya otuz yıl önce dediklerini daha dün demiş gibi alıntılanmak. Farklı zamanlarda ve farklı bağlamlarda yazılan her ifade bütünü yanlış algılamadan uzak tutulmalıdır. Eğer bir yazarın akli olgunlaşp geliyorsa o hâlde düşünceleri de olaylar karşısında değişir. Zamanında geçerli olan bir ifade zamanla geçerliliğini kaybedebilir; ama zamanında

---

2 Robert Lee Frost (1874-1963), Amerikalı şair.

3 Lionel Pigot Johnson (1867-1902), İngiliz şair, denemeci ve eleştirmen.

4 Kanadalı edebiyat profesörü ve eleştirmen (1923-2003).

5 Amerikalı edebiyat profesörü (1909-1975).